JOHANNIS FREIND

AD

Celeberrimum Virum

RICARDUM MEAD, *M.D.*

DE

Quibuſdam *Variolarum* generibus

EPISTOLA.

LONDINI:
Impenſis J. BOWYER, ad Inſignæ Roſæ juxta Porticum Occidentalem Eccleſiæ Divi Pauli, 1723.

AD

Celeberrimum Virum

RICARDUM MEAD, M.D.

DE

Quibusdam Variolarum Generibus

EPISTOLA.

LONDINI:

Impensis J. BOWYER, ad Templum Petri

Portum Occidentalem Fleet-Street.

1749.

B L

RICARDO MEAD, *M. D.*

JOHANNES FREIND, *S. P. D.*

CUM ex insperato mihi abunde otij suppeteret, et animus esset in his etiam rerum angustijs à nimiâ Solicitudine liber, videbar mihi hoc quicquid est vacui temporis haud meliùs conterere posse, quàm si consueta recolerem studia, & pauca ijs, quæ pridem à me de *Morbis acutioribus* animadversa sunt, attexerem. Et id quidem libentiùs facio, postquam perceperam ex eleganti illo, quem nuperrimè dono ad nos misit Cl. *Helvetius*, de *Variolis* libello, gravissimum hunc Scriptorem, vel nostris in medendo vestigiis, vel eâdem saltem nobiscum viâ institisse. Etenim opus illud lectitavi aviditate cum ma-

jore dicam an voluptate: Ita diligenter varia multùmq; inter ſe diverſa *Variolarum* genera perſecutus eſt Vir & doctrinâ & experientiâ Medicâ inſtructiſſimus, ita ſapienter omnem curandi rationem tradidit, ut quamplurima, in quibus hactenus ferè cæteri defecerunt, hic unus feliciter ſupplevérit. Sed ne hic quidem omnia ita expoſuit, quin Tibi, Vir Amiciſſime, quaſi fato quodam reſervari videatur id provinciæ, ut, quod in manibus jamdudum eſſe ſcio, plenum nobis aliquando des abſolutumq; de *Variolarum omnium* natura atq; diſcrepantiâ commentarium.

HÆC adeò ad te potiſſimùm, non tam inſtituti præoccupandi Tui quam provocandi gratiâ, perſcribo: ſatis quippe habiturus unam aut alteram Hiſtoriam ſtrictim attigiſſe, locum hunc Tibi integrum relinquam.

DISCRETUM genus, uti periculo vacuum eſſe, ita quoddam quaſi nouendiale opus, quod ipſâ per ſe natura ſine medicinæ auxilio expletura ſit, pleriq; tradiderunt. Id autem haud

haud rarò longè secus esse, & experientia testatum & monuit *Helvetius*, qui hanc etiam inter speciem *malignitatis* notas subesse advertit, febremque, affidue inhærescere pro maligni humoris tempetie diversam. Et hujusmodi quidem ille *Variolas* luculenter satis explicavit: sunt tamen & *imperfectiæ*, quæ utcunq; notis ab eo descriptis careant, salutem in discrimen ultrimum adducunt.

REM liceat exemplis firmare. Puerulus paulo plusquam undecennis correptus est *Variolis* ita benignis quidem, ut is, cum in tota cute vix quadragenæ pustulæ exstiterint, lecti impatiens in cubiculo luderet quotidie atq; obambularet. Nulla prorsus intercessit molestia, donec *nono* demum die pro more exarescerent papulæ. Tum ex improviso febris vehemens excanduit: ita ut tum primùm accersitus eum & nervorum distentionibus exceptum, & lethargo etiam laborantem invenerim. Uti ex *Variolarum* reliquiis, sive frigore sive quo alio casu in sanguinem resorptis, morbum hunc esse

a 201: &c.

inductum arbitrabar, ita *Evacuantibus* præcipuè & *Veſicatoriis* curandi viam ingreſſus ſum. *Septimum* adeò poſt diem, licèt non ſine difficultate ſummâ, Febris, quæq; ad illam acceſſerant mala, penitus abacta. Neq; tamen is tragœdiæ finis: propius quippe aliud novum malum, nec opinatò exortum. Siquidem Nervi ita reſoluti ſunt, ut univerſi artus a Lumbis uſq; ad pedum digitos motum omnem amiſerint. Neq; eum ex hoc luctuoſo caſu aut ætas ipſa pullulaſcens, aut medicinæ ulla vis, niſi poſt experimentum ſemeſtre, expedivit. Humani ſcilicet corporis ea eſt infirmitas, ut aliquando etiam leviſſimâ labe contactum, vel errore vel incuriâ, maximis ſit periculis opportunum: quare ille demum in morborum ſcientiâ ſe plurimùm profeciſſe ſciat, qui ne minima quidem contempſit.

Sed & in hoc *interſtincto* genere, & multiplex puſtularum varietas, & magna morbi diſſimilitudo reperitur; ubi nonnunquam & *Febris*, non minùs ac in *Confluentibus*, intenditur, & periculum æquè minatur. Eam quidem,

dem, quæ, docente *Helvetio* [b], ad *Tertianæ* normam accedit, & certo circuitu invaleſcit, in *diſcretis* nondum obſervavi. Eſt verò, ubi ad pus, uti oporteat, maturandum naturæ robur haud ſufficit: tantumq; abeſt, ut *quarto* demum exacto die, papulæ colorem floridum, hoc eſt naturalem, induant, & humore denſo atque concocto, qualis *puri* competit, extumeſcant, ut nihil præter laticem quendam pallidum, prætenuem, & pellucentem contineant: unde & hoc genus nuncupatur *Cryſtallinum*. Quod non modò ad *Confluentes* Variolas, ut vult *Helvetius* [c], ſed ad *diſcretas* etiam aliquando pertinet. Eſt etiam ubi præ morbi, uti reor, cruditate, ne laticis quidem hujuſce tantillum in cuticulam exudat: elevantur ſolummodo, Veſicarum aut folliculorum ſimiles, pelliculæ rotundæ, concavæ, vacuæ, molles; licèt aliquando in ſolidius quid & corneolum indureſcant. Cùm hoc idem a rei ſimilitudine nomen plantis quibuſdam indiderint Scriptores *Herbarii*, quidni hæc *Variolarum* Species haud perperam a nobis dici poſſit *Siliquoſa*. Eſt &

b 202 &c. c 208.

aliud

aliud genus, de *Discretis* loquor, in quo neq; pustulis aut lympha ulla illabitur, aut vacui quid spatii intermeat: quippe tubercula quædam protrudit natura, extra cutim utiq; extantia atq; prominentia, sed quæ duritate (uti alias [d] indicavi) ad *Verrucas* simillima accedant. Hæ fere a *quarto* die ad extremum usq; morbi decursum eandem faciem eandemq; figuram immobiles tuentur. Malum hoc cùm sit haud adeo vulgare, exemplo pariter insigni illustrabo.

VIR confirmatâ jam ætate atq; maturâ, ægrescere sibi visus est, quasi ex suscepto frigore laboraret. Glandulæ, *Salivariæ* præsertim, obstructæ: algoris ardorisq; vices alternæ & repentinæ: artubus, & maximè capiti dolor, isq; acutissimus, inhærescens. Temporum pulsatio, auriumq; tinnitus accessit. Ad hæc, quod vulgo in sinistrum omen nec injuriâ fortasse accipitur, animus formidine hanc ipsam ob causam perterritus. Sed *Evacuantibus* tempestivè adhibitis (in quo quidem ferè totius,

(d) *Epist. de Purgant.* 58.

quæ

quæ deinde secutum est, curationis cardo vertitur) melior rerum status; Variolæq; quæ jam quasi in procinctu stabant, satis leniter evocavit. Earum color, qualem esse decebat, vividus: copia, si numerum spectes, ita non nimia, ut, cùm distinctissimæ essent, perampla non in cætero tantùm corpore, sed etiam in ipsa facie intervalla relinquerent.

TERTIUS, a quo eruperint, dies aliquid levamenti attulit: ita ut, cum cæteris malis, etiam capiti decesserit dolor.

QUARTO, omnes omnia bona dicere & salutem augurari: utpote ægroto, cùm alia rectè processerint, a multitudine ipsâ parum periculi futurum. Neq; aliud esse debuit Medicorum, qui tum Experientissimi adstant, præsagium. Nam *Variolæ* pro dierum ratione expulsæ satis feliciter grandescere cœperunt; sed dormiendi nulla facultas: & vesperi sanè res in deterius inclinata; siquidem mente sensim labascens, interdum aliena loquebatur. Eodem modo & *quintus* effluxit dies.

SEXTO,

Sexto, idem pustularum color, eadem moles: par mentis agitatio errorq; : nam licèt ad vocum vultuumq; discrimina distinguenda satis acer fuerit, deliranti subinde nulla garriendi satietas. Oculi vitrei, scintillantes, & orbe perpetuo volutati; eorum vasa sanguine admodum tumescentia. Somnus, illud laborum omnium & solicitudinum perfugium, prorsus aberat. Neque ideo in pulsu motus ille incompositus, quem tanta Vigiliarum obstinatio facilè induxerit. Quin ex temperie corporis judicanti, Febris vixdum inesse deprehensa.

Nox proxima magnis in molestiis acta. Alia atq; alia aut obversata oculis, aut vanas exterrito ostentavere species: ita ut eum jam non intra verba desipere, sed furere omnino & bacchari diceres. Adeò neq; escæ, neq; potui, nedum Medicinæ locus fuit.

Septimo itaque, pustularum idem tenor. Sed neq; illæ, neq; vacuitates interpositæ ullo modo turgescebant. Puris ne gutta quidem apparuit. *Verrucas* planè agnoscères, alias sessiles, alias

alias eminentes. Neque eas morbus provectior vel minimâ quidem ex parte mutabat. Pulsus satis valens, & ad normam quàm quis crederet adductior. *Petechiarum*, ut interdum solet, germinatio nulla: nullus Salivæ cursus, quem & in *Discretis* (secus ac vulgo traditur) ubi confertiores fuerint, aliquoties notavi: nulla ultra mediocritatem Urinæ fluxio. Ea quidem per integrum mali curriculum limpida, tenuis, inturbida; *Phreniticorum* scilicet propria. Adhibita sunt *Vesicantia*; *Clysteres* injecti: affixæ *Cucurbitulæ*: Sanguis demum ex *Jugulari* venâ detractus. Siquidem in hoc ancipiti casu, Venæ aperiendæ præciditur omnis deliberatio: neque enim in pustulis, quod retrocedat, materiæ quicquam. Pari modo ac in *Morbillis*, ubi *Pulmonum* inflammatio suborta sit, dum defloruerint papulæ, frustra expectamus: quippe primo quoque arrepto tempore & quicunque is fuerit dies, si mederi volumus, Vena fidenter secanda. Is quidem expeditissimus *Revellendi* modus: quamque cæteris, etiam iis quæ in *Pedibus* fiunt, præcelleat *Jugularium* sectio, ubi cerebrum afficitur jampridem satis ostendi.

e Comment. Epidem. 31. &c.

HAC ultimâ quidem auxilii viâ, ad quietem eſt magis compoſitus: ſic, ut aſtantibus obſequens, quicquid oblatum eſt aſſumeret. Sed nondum ulla mentis conſtantia: nec aut ineptire, aut ſuſurrare, aut etiam clamare deſitum. Ita ad ultimum perſtabat inanis illa loquendi profluentia. Acceſſit & hoc infortunii, quòd *Soporiferis* utcunque in ſubſidium vocatis, ſomnum, uti *Phreniticis* omnibus præcipuè neceſſarium, ita perdifficilem eſſe ſentiremus. Vix enim ad horam unam aut alteram in *octonum* uſque diem dormitum. Variolarum color etiamnum vividus: neque palleſcere inceptum, donec ferè ad extrema ventum fuerit. His adeò aliiſque medendi rationibus fruſtra adhibitis, cùm *triduum* inter tremores & deliria egiſſet, Febriculâ magis quàm febre occupatus, *decimo* demum poſt extruſas Variolas die, interiit.

APERTO capite, cerebri vaſa ita extra modum undiquaque ſanguine referta ac cumulata intumuerant, ut brevi certè periculum fuiſſet, ne rumperentur illa & diſſilirent. Et quidem

rumpi

rumpi ſæpiſſime, ubi atrocitas morbi Caput præ cæteris corripuerit, docet Cadaverum Sectio.

JAMDUDUM advertis, Vir ſcientiſſime, quàm bene promiſerit Species Variolarum exterior: nam ſub initio & morbi materia modica ſubeſſe, & in ſignis nihil niſi ſalutare videbatur. Sed intus quàm contumax atque indomita fuerit mali vis, fidem fecit infelix exitus. Ita vel in *diſcretis* cavebit Medicus, ne nimiâ ſui fiduciâ, ob id ipſum quia ſint *Diſcretæ*, periculum abeſſe pronuntiet: cùm ſit etiam hoc in genere, quod ſummum ejus acumen exerceat, & Medendi facultatem, quantamcunque ille tenuerit, ſæpius illudat. Quod ad has quas recenſui ſpecies attinet, me ſic intelligi volo, non de puſtulis quibuſdam *Diſcreto* generi hinc inde enormiter interjectis, ſed ubi eæ univerſæ per cutim undecunque effuſæ eandem formam induant, eundemque tenorem conſervent, mihi ſermonem fuiſſe. Cùm hæc inquam ſemel fuerit puſtularum conditio, ſive eæ *Cryſtallinæ* ſint, ſive *Siliquoſæ*,

ſive etiam *Verrucoſæ*, morbus rariſſimè, quantum ego experiundo didici, periculo vacat. Tuum erit, quo maximè Artis auxilio Natura jam fracta atque impotens ſic erigi poſſit, ut ægro ex his anguſtiis evadendi pateat via, explicare. Quippe ſiqui præjudicatâ opinione hanc vel illam medendi viam perpetuò eſſe tenendum putant, næ ii maximo ſunt in errore. Oportet enim varium ſequi curandi genus: modò *Cardiacis*, mitioribus ſaltem, inſiſtere; modò ea ipſa negligere: interdum *Evacuantibus* rem totam committere, interdum iis non niſi parciùs uti. Prodeſt in aliis caſibus ſomnum quocunque modo arceſſere; in aliis, ſimillimis licet, hâc medicinâ prorſus abſtinere. Eſt ubi præ cæteris ipſum *Variolarum* ſtatum & tempora intueri convenit; eſt ubi id ipſum erit inutile. Siquidem frequenter his in rebus non modò ad *Pulſum*, (cujus quæ ſit aliquando vis, ut alii nimis facilè negligunt, alii licet ei tangendo inſenuerint, ne intelligunt quidem) ſed ad *Spiritum* maximè reſpicere debet peritus artifex; & inde potiſſimùm opitulandi indicia optima arripere. Tu, quâ es Experien-

tiâ,

tiâ, hoc omne quicquid eſt ſive difficultatis ſive judicii expedies: id enim a Tuis lucubrationibus jure videmur expectare, ut, quemadmodum cæteri item hanc Artis ſubtilitatem conſequantur, efficias.

Sed ad argumentum revertor. Variolis inter initia, & ſub ipſo etiam incremento, ſignum commune, *Delirium*: idque per ſe parum fatale. Sed hîc quoque advertis alium fuiſſe morbi curſum, neque, niſi *quarto* poſt puſtulas excluſas die, *Phrenitin* acceſſiſſe. Eam quidem, ubi hoc tempore poſt Variolarum exitum ſupervenerit, tam mali ominis notam cenſeo, ut, qui hoc periculo conflictatus ad ſanitatem pervenerit, ferè neminem adhuc viderim. Hæ Species ab iis, quas *Diſcretarum* nomine adumbravit magis quàm expreſſit *Sydenhamus*, quàm longiſſimè abſint, vides. Ille ferè non niſi benigniſſimas deſcripſit: in his, cùm morbi forma diſſimillima ſit & temporum momenta multùm diverſa, alia itidem tenenda erit medendi ratio.

Restat & alia Species, *Confluentium* quidem ut plurimùm comes, non tamen ita constanter propria, quin & *discretis* aliquando conveniat. Hæc *Variolarum* omnium longè teterrima: eam intelligo, in quâ per corporis meatus, modò hos, modò illos, *Oris* puta, *Urinæ*, *Alvi*, &c. effluit dissolutus sanguis. Vidi mulierem, cui citra molestiam ullam repente & uno quasi impetu eruperint Variolæ, *distinctæ* illæ quidem, licet numero haud mediocri. Per *biduum* omnia pro voto cesserunt; pustulæ cùm satis elevatæ, tum coloratæ & floridæ. Sed unius noctis spatio, eæ ipsæ cunctæ in lividas & purpurascentes verterant, luctuosi nimirum exitûs prænuntiæ. Nam suborto per *Urinæ* vias Sanguinis profluvio, brevi extincta est.

Vidi etiam, ubi & in *Cohærentium* genere, & corpore insuper robustissimo hoc exitiabile malum exstiterit. Ante eruptionem nihil singulare; communia tantùm Signa præcesserunt. Protrusis variolis, omnia quieta; neque quicquam ei condoluit. Pustulæ depressæ, sic tamen

men ut extra cutim, *Verrucarum* more, emine-rent. Puris ne vestigium quidem ullum. His autem aliæ hinc & inde interpositæ papulæ, tum *Crystallinæ*, tum *Siliquosæ*. Sed eadem prorsus pustularum facies ad *octo* usq; dies constitit. Atqui nec tantillum febriculæ accessit. *Secundo* die, Sanguinem ore expuit, dolore omni & Tussi vacuus. Et hunc quidem jugiter cursum tenuit Sanguis, ut singulis diebus libra ad minimum profluxerit. Ille interim, ut suæ omnino mentis fuit, ita integer sibi viribus videbatur. Sanguis semel atque iterum detractus: & adhibita illa, quæ, *Arabum* propria, ex *Astringentibus* atque *Acidis* constat, quæq; huic generi maximè convenit, medendi ratio nequicquam. *Octavo* quippe, alvus multum cruoris demisit: unde æger sensim collapsus, animam placidè expiravit.

At omnium in hoc genere, quibus interfui, notabilem imprimis miniméq; vulgarem casum sinas me Tibi paucis exponere. Mulier adultâ jam ætate, cuique roboris multum suberat, ex morbo decubuit. Nam præter-

quam

quam quòd Febris aliquantulùm incaleſceret, is dorſo infimo inhæſit dolor, quaſi Serrâ circumſecaretur: qualem in eâ morbi Specie, quæ a Medicis *Lumbago* dicitur, ſentiunt *Rheumatici*. Neque per *triduum* de acerrimis hiſce cruciatibus quicquam remiſſum. Tandem præter expectationem emicuerunt *Variolæ*, exiguæ, rutilantes, flammeæ; confertæ quidem, ita tamen ferè paribus intermiſſæ ſpatiis, ut inter ſe parum contingerent. Per *biduum* adeò puſtularum in eodem ſtatu permanſio. *Tertio* autem, dolor omnis cum febre evanuit. *Quarto*, puſtulæ paulò magis ad livorem inclinatæ: & tum vi multâ, tum copiâ ingenti per Urinæ itinera erupit Sanguis; neq; malum hoc aut poſtridie, aut die perendino compreſſum. *Sexto* enim, cùm jam prorſus exhauſto Sanguine attererentur vires, unaquæq; propè (quantum oculis ſequi licuit) puſtula, tanquam acu punctim inciſa, ſe ultro diſrupit: à quâ veluti à *Centro* minutiſſimi tractus, Sanguine interſtincti, *Radiorum* more, ducebantur. Itaque brevi mors, eaq; minimè difficilis, ſubſecuta eſt.

Id autem in hâc Specie quasi perpetuum notavi, quòd licet modò sine molestâ omni, modò non sine angoribus maximis prodeant *Variolæ*, ultimos tamen dies, & Febre & dolore atque alienatione mentis omni liberos omnino extitisse. Sed heu! fallaces quietis induciæ, & inanis nostra omnis contentio! neque enim quisquam, quæcunque per medendum experimenta agerentur, quantum mihi saltem videre contigit, hujusce morbi difficultates eluctatus est.

Sed de acerbis hisce casibus plus satis. Vereor enim, ne non tam Epistolam, quàm libellum ad te mitti credas. Id autem unicè volui, ut Tibi non nimiùm festinanti hos quasi quosdam stimulos admoverem. Multa habes de omni Variolarum genere, multa de earum vario cursu dormi exarata; plura de optimâ curandi viâ ex tuo proprio penu potes adjicere: quæ adeò cum ab aliis ferè adhuc intacta fuerint, ut ea demum elucubrata atque perfecta nobis aliquando impertias, haud frustra de Te pollicemur. Vale, Vir Amicissime;

ſime; & ſcias hoc mihi nunquam eripere poſſe Fortunam, ut, quibuſcunque in locis fuero, eam quam debeo, memoriam Tui conſervem.

Mart. 30, 1723.

P. S.

Ego ſcribo hoc, cum permiſſione atq; etiam indulgentiâ Præfecti, in præſentiâ *Warderi*: qui cùm in Scribendo me non multùm adjuvet, facit, quod tibi gratum fore reor, nè longior ſim.